

Sy-li spēwał,
Pílnje džélať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džélať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebies mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Gserbŭke njedželske łopjeno

W Budyščinje

19. augusta 1934

Baugen

12. njedžela po šwjatej Trojizy.

2. Mójj. 20, 2: „Ja bym tón Knjes, twój Bóh.“

Mnj wšchitzy stejimj hiščcže pod jacziščcžom šmjereče wulkeho přesidenty. We najwjšchškej starobje je šwjatemu ludej šlužik, a Bóh je jemu hnadu dať, w štrowosći a we mozn ducha wšchitko dofonjeć, a to hiščcže w najczěmnišim a najczějšim čažu našeho luda. Nětk je wón wot naš šchoť a přichodne šplahi budža wo nim w stawisnach našeho luda šhonicž. Tak je běh žyłego čłowjestwa, so čłowjestwo přichodu a džělaja, so knježa a wodža, a hdnž jich čaž je wotběžan, dnrbja wšcho wotedač a wróčzo woštač, a drušy štupja na jich městna. Kať wjele knjesow bě hižo na šwěcže jich móz a knještwo wjazn njeje, šnadž jich mjena šu hiščcže snate, — jenož jedyn woštanje i knjesom, kiž je wot wěcznosće do wěcznosće a kiž móže jenož wo šebi prajicž: „Ja bym tón Knjes, twój Bóh.“

Wón jenicžki je wšchomóznj, dofelž je wšchitko štworiť a ničzo šo njestanje bjes jeho šwjateje wole. W lišče na šebrejškich čitamj: „Pšhes wěru pošnajemj, so šwět pšhes Bože šłowo je dofonjan, a so wšchitko, šchtož widžimj, i ničeho je šczinjene.“ W našim japoštolškim wěruwušnacžu wobkručamj to šamžne, hdnž prajimj: „Ja wěru do Boha Wótza, wšchomóznego štworicžela njebiešow a šemje.“ Pšhes Boha je wšchitko, tuto pšchewědcženje wucžini džěl našeho wěry. Kať wažne je tohodla, so mnj pšchezo šažo i noweho šlyšimj: Wot Boha i Bohu je wšcho na šemi.

Tať njeje žana móz na šemi, kotraž by wjetšha byla kať Boha, wšchitko je wot njeho wotwižne. Kaťke by bylo čłowške žiwjenje, by-li hiščcže mjes nami knježila wucžba, kotruž wěšta šekta štareje žyřkwe měješke kiž prajješke, so tutón šwět njeje štworjenj wot Boha, ale wot někaťke čžemneje mozn, kiž šteji pšchecžiwu Bohu! Njebnyšm potom žiwi byli kať

w jaštwe, jecži wot žyřch čžemnych mozow? Derje so wěm, so tomu tať njeje, so widžimj w Božej štworbje wšchudžom hnadne wodženje a šastaranje Bože, so mamj wěru do Boha jaťo štworicžela wšchomóznego njebiešow a šemje.

Šdnž we wšchědnym žiwjenju čłowjek šhorn je, potom pyta šekarštu radu, a šekar da jemu šekarštwu abo porucži jemu něšchto, šchtož dnrbja i wuštownjenju pomhač. Čłowjek je potom wšcho jene, hač je šekarštwu hórke abo šłódke, wón jo wužiwa, dofelž wě, so je i jeho šepšchemu a šekar jenož derje i nim měni.

A tať plačži tež wo šwěcže we wulkim, wo našim žiwjenju. Šsmj mnj toho pšchewědcženi, so je Bóh šwět štworiť a i tym tež čłowjek je žiwjenje dať, potom tež wěm, so budže wodžicž wšchitko i jeho šepšchemu a tať jenotliwemu čłowjek je pomhač, so je štrowj. Wot Boha mamj mnj wšchitko a wón jenož tež wě, šchto i našchemu šepšchemu šluži. Tať je jeho šekarštwu ša naš druhdy jara hórke, mnj njěrošumimj jeho pucže, ale derje nam, hdnž mamj dowěrjenje i njemu, dofelž wón šam je i knjesom. „Wjetšha dnžli Bóh Knjes nuša njebudže.“ Tať mamj tohodla wušnacž:

Ač, porucž Bohu šwěru
Šwój pucž a šrudobu
A wopomń i prawej wěru:
Bóh knježi na njeju,
Wón wihor, wětry wodži,
Tež wšchitke mrócžele,
Pucž, po kotrymž šo šhodži,
Wón šwojim šjewicž wě.

Bóh da nam potajkim wšchudžom i wědženju: „Ja bym tón Knjes“. Wotkach w Božej štworbje wšchitko nam předuje, žiwjenje žyłego čłowjestwa wot špocžatka hač do dženyšnišeho wobšwědcži wěrošcz tutoho šłowa a tať dnrbjaš tež ty

tuto słowo Boże хорје wjać jako słowo troszta a poży-
njenja.

Kať hušto maľch czeźke hodźiny, w kotrych ty sapocznješć
dwelować, ty saczujješć swoju bjesmóz, ǰo bojišć psichod-
neho czařa, dofelż widzišć jenoż czeźkoty a ǰudobu. Słaj,
shtoz i Bohom dze, je moźnišć hacz wšch mozy semje, dofelż
pschi wšchm wojowanju dostanje tola to dohycze — jecho du-
scha je pschesjena i Bohom, wón woſtanje Boże dzećzo.

Tohodla ſtajmy ǰo do Bożeje słuźby a czińmy jecho wolu.
Jedyn je priedy nař schoł a poľasa nam prawy pucź: Jeřuř
Chryřtuř. Sładajmy na njeho a wuřimy wot njeho. Nařche
żiwjenje w tutym czařu hubjeńřta je tať hušto kaź prořdne,
my njewidzimy nihdze weřty samer, my pytamy a bydmy tať
rad meľi twjerdy ſaklad. Eswet a cźlowjeťojo njemoźa nam
niczo dacź, dofelż semřte wobřejnořće ǰo pschezo pschemenja,
ale jedyn woſtanje, kiź je wot wećnořće hacz do wećnořće.
Pytařch-li jecho a dyrbi-li wón řa tebye być najkrajniřche
kubło, potom maľch wřcho, shtoz trjebařch řa żiwjenje a wu-
mrēcze. Eswet řańdze ře řwojimi řadořćemi, shtoz pať Boży
wolu czińi tón woſtanje wećnje.

„Jedyn je i kralom, njech wřhitko tu leži,
jedyn je żywy, njech wřhitko teź mřeje.“

Samjeń.

Sjěř Domowiny w Radworju.

P i c h i s p o m n j e n j e : Wřhelatich winow dla njebu
rosprawa wo krařnym Radwořkim řlēcze hiřće řkónćena.
My tu dženřa i njei potraczujemy. Wona njepřhińdze wřchať
jenje pschepořdze. Pschetoz tutón rjany džen dyrbi nam na
pschezo w pomajtku wořtać jako rjana dopomnjeńka. Ale niź
jeno to. Tuta dopomnjeńka dyrbi nam řajny pohoń być,
řebi wařić a hajić drohe řlęc nařcheho luda a nařcheje do-
miřny. — Edobom moźemy tu dženřa dodacź pęęń, kotraź
dze, wěnowana wořebje řerbřkim holićam, być tohorunja
dopominanje a napominanje. — Nařpomnić dżemy teź tu,
řo w „Serbsřich Nowinach“ dořtanjecze rjane wobrařny tu-
toho wuľotneho a rjanego řlęta, na kotrymž ǰo telko Něm-
zow a Eserbow i nařcheho kraja wobdźeli.

*

Na řkónzu řwřatocźnořće dźakowařche ǰo řnjes Rejdo
wřchm, kiź řu pomhali řwředzeń wuľotowacź, wořebje teź
Delnjoľuźiczanam a Delnjoľuźiczańkam, wřchm rēcznikam,
řnjeřej najeńteř Achlingeř řa pschewořtajeńje řuli, woidźeleř
SA, řitawřkej poliziji řa dobre pschewjedjenje porjada, řnje-
řej Reumeiřterej i Budnřchina řa pschiprawjenje wotřjerēcza-
řow a wřchm wopřtarjam řjěřda. Na to wuřpěwacymy
řchtucźku „Czařo pschichodny.“ Nětko řcźehowařche ludowy
řwředzeń. Eřobuřtawny řerbřcheho towarřřta „Cźornoboh“ we
Drieźdźanach pschedyřtajichu pod nawjedowanjom ř. molerja
Rowarja derje a wuřtojnje mnoho krařnych żywyh wobrařow
ře řerbřcheho żiwjenja. Řnjes řarať Řřhiřan-Řluřřhanřki dźa-
řowařche ǰo nětko wořebje tym wořobam, kiź řu Domowinřki
řjěřd řarjadowaře a organiořwaře. Jecho dźať placzeřche wo-
řebje řř. wuľerjeř Rejdoneř, molerjeř Měrcźineř Nowařej,
wuľerjeř Nawzy, piřmřkarjeř Řrjecźmarjeř, brařchy Řrjecźny
a molerjeř Rowarjeř.

Nětko wuřtupichu Delnjoľuźicjenje a Delnjoľuźiczańki
we řwojeř pschnej drařće pod nawjedowanjom ř. wuľerja
Jordana i řuľořeje a poľasachu nam řwoje narodne reje.
Tute reje w tať rjaney drařće beřhu woprawdze wřřchewje-
nje řa wocźi.

Nětko rjanego a řnujazeřo be wuřtup cźrjodki řolzow
i řucźinjanřkej řhule pod nawjedowanjom ř. wuľerja řenři.
Tute řerbřke řolzny pschewjedźechu nam dwę řerbřkej reji,
ře kotrymajž teź řpěwachu. Potom řanjeřechu nam hiřće
řři řpěwy a to „Řa widźu-li ptacźata cźahnyć“, „Řanka budź
wjeřela“ a „Łubka lilija“. To be řařo wřřchewjenje řa wu-
řchi. řpěw dźećzi řwědczeřche wo dobrym wuwuľowanju we
řpěwe. Do řnujazyh řpěwow dźećzi męřcheřche ǰo ľubořny a
żuni řlōř ř. řenři. řucźanjanřku řhulu męřachmy řa nimale
pscheněmcźenu. Tu ǰo řařo poľasa, řhto ǰo wřcho doľonjecź
hodźi, hđeř maja dobreho řerbřcheho wuľerja. Nađřijomnje
budze řnjeřej řenzy moźno, řwoju řpěwnu řupku dale na tu-
teř wuľoľořćzi řdźerźecź, runjeř by nětko wjazy w řucźinie
i wuľerjom njebyť.

Nětko ǰo nam řařo nęřhto i Delnjeje Łuźizny pořřicźi.
Eřřřchachmy řpěwaj „Łubka lilija“ a „Eřwōrcźo, bōrcźo,
řchćebotajo“ w delnjořerbřkej rēczi pod nawjedowanjom ř.
wuľerja Řokořřki i Mořta. Potom nam jecho Delnjoľuźiczańki
hiřće dwę řortnej řerbřkej řře poľasachu. řolzny dyrbřachu
řwjeřcha na ruzny řtejo njeřć a pschi tym řny řkōny w řřoku
beřecź. řejo njeřmędźiřche ǰo dele řulicź. Pschi druheř řře
dyrbřachu ǰo řolzny řwoje řtupnje wuľucź a je do řromadny
řmjetacź. řtupnje potom řmęřchachu a řōřda řolza dyrbjeřche
ǰo prořowacź, řo by prawje rucze řwojeř řtupjenaj namařala.

Nařoľleđ pořřicźi ǰo nam řařo nęřhto řny řerbřcheho.
Eřřepjenje a Eřřepjanři wuřtupichu we řwojeř narodnej
drařće a poľasachu nam řwoje rjane reje. Ř rejam řudzeřch-
taj řerbřřaj řerzaj a to jedyn na řerbřřich řuľřach a druhi na
męřhawje. Be řiřo 3/47 hodźin, jako be řwředzeń ře řkōnej.
řara wjele wopřtowařow be hacz do řkōnza wořtaľo. Be to
řnamjo řa to, řo je ǰo řim ľubiľo. Wřchelařny, kiź dżnychu ǰo
hiřće na rejach řabawjecź abo ře řnatymy pobjeřadowacź,
podachu ǰo nětko do wjeřnyh řorcźmow. Wředro be rjane.
Řjebjo be řwjeřřcha pomrōććene, tať řo be řorřota trochu
řnjeřřliwa.

Tať je Domowinřki řjěřd nimo. ře ǰo dereř poradzřł. řa
praweho Eserba a prawu Eserbowku njeř pať řjěřd řajři po-
dobny řwředzeń, řajřichž řmy w řańdżenym czařu dořć řwje-
cźili. řjěřd dyrbi nař najpriřodny i dźakownořću napjeľnicź
ř tym ľudźom, kiź řu řjěřd pschihotowali a řarjadowali. Dźať
řłuscha na přenim męřtnje ř. Rejdoneř, dale ř. Měrcźineř
Nowařej a teź wřchelařim druhim pomoznikam. Shtoz je řiřo
ras řwředzeń jeneho towarřřta wuľotowacź pomhať, wě,
řelko dźęla a řary cźlowjeř pschi tym ma. řajři budze teź
trochu řobrřte, řaj řřoro morjaze dźęlo pohōdnořćicź wědźecź,
kiź je ř řarjadowanju řajřeho řjěřda řřebne byľo. řara maľo
pschihładowařow a pschihładowařřow je dře wopomniľo,
řelko prořny, piřanja, wobřtaranja, wōľoľo řjěřdjenja, prořch-
enja, řnėwanja a mjeřřanja je wjedniř Domowiny męľ. Tola
řerbřny prořowarjo njedźęłaja dźiwajo na nęřajři řwonřowny
dźať. Woni řu řpoľojeni, hđny řu řařo nęřotryh řa Eserb-
řřwo dohycź a řahoricź mōhli.

Tutón řjěřd pať je teź Němzam a njewědomnym Eserbam
nęřhto wot bořatřřta řerbřřeje řultury poľasať a řim do-
poľasať, řo maja Eserbja tola teź řwojorařnu řulturu a řo
je hōdno řu řdźerźecź. Eřřřchach ras jeneho, kiź be i Němzow
do Łuźizny pschicźahnyť, řo dżnyť wón jenoż wědźecź, řhto je
tu w Eserbach řinařche hacz w nęřřřich dźęłach nařcheho kraja.
Wón řebi męřřleřche kaź hiřće wřchelařny, řo řu Eserbja do-
řpoľnje Němzy, kiź jenoż řinať rēcza. Řiř tať męřnja, řu ǰo
w Radworju pschęřwědcźicź mōhli, řo tomu tať njeje.

A Domowinskemu sješdej je tež mała knižka w němškej rěči wuschła. Spižali ju ju shtyrjo ěerbšy prózowarjo a ma napiš: „Wir Lausitzer Sorben“. Nastwaki ju jara derje a wěznje spižane a móžemy knižku Němzam a tež njewědomnym Sserbam poruczyć; pichetož shtož ju drusy w němškej rěči wo nami pižali, je husto njedospołne a wopacžne; druhdy je ěamo w nam njepšhecželnym smyśle pižane. Ze wobžarowacž, so nam nejku dowolili, knižku na sješdže pšchedawacž.

Pšchikšuschnoscž pať kóždeho Sserba a kóždeje Sserbowki je, so ěo prózuj, naje ludstwo dale šđeržecž. To ěo stanje, hdyž se ěwojimi džecžimi ěerbški rěčyš, jim w šhuli dasch ěerbški wufnycž, do ěerbškeho towarštw a šdobom do Domowiny šastupiš abo hdyž ěerbškeho towarštw njeje, ěo wo šałożenje tajkeho prózujesč, hdyž ěerbške cžakopižy wotebčrasch a cžitasch a liwšich Sserbow t Sserbstwu napominasch a pohonujesč.

A naschi němšy krajenjo ěu šažo ras móhli špóšnacž, w kotrym ěměru ěerbšy wjednižy džělaja. Často t němškej štrony ěyšichimy: Čžemy, so by ěo ěerbške ludstwo a ěerbška kultura šđeržala a lubja ěo nam wasche špěwy a narodne drašy, ale njerodžimy tnych radikalnych, ěłowjanšy smyšlenych a krajnopscheradnych Sserbow. Ale hdyž bychmy tnych Sserbow njeměli, njebychmy tež měli ěerbških sješdow, špěwnych ěwjedženjow, ěerbških knihow, cžakopižow, špěwnikow atd. Radikalni woni hšichče nejku, tež niz t pšcheradnikami a so wědža, so ěu Sšłowjenjo, to ěo ěamo rosumi. Woni ěu wopravdže nještrašni ludžo. A jeli čžedža nam Němzy pomhacž — a dofelž ěmy mały a ěhudy ludžik tež pomozny potrebamy —, njech nam ěobu pomhaja, so bychmy w ěerbškej Łužicy na wšchěch šhulach měli došč wučerjow, kiž maja ěerbške wědomje, wobkneža ěerbšku rěč a šnaja doškadnje ěerbške ludstwo a so po móžnosći wšch džecž ěerbških štaršich w šhuli nimo němčiny tež derje ěerbški rěčecž, pižacž, cžitacž a špěwacž nawuknu.

Njech je Domowinski sješd jenož byt ěwjedžen šawježenjenja a šabawy, ale njech tež dobre płodny njeke ša ěerbški lud a ša dorosumjenje mjes Sserbami a Němzami! To je pšhecže wšchěch šprawnych Sserbow a Sserbowkow. —

(Kónž.)

Do dawt t šlětej w Radworju.

Ša, bě tam holicžka
Kaž běla lilija!
Wócžy jej lubej ěo nastajnje bšyščžitej,
Ponjo ěo dejmantej drohemu jažnitej.
Kaž do Łobja do njeju pohladasch
A módre tam njebeža wohladasch.

Runa je šroščena
Kaž běla brěšncžka!
Pšhecželna, wjekeła nam wona šnata je,
Čžikoscž a něžnosć tež wot Boha žnějesche.
Kať šlóshtna a wjekeła hiba ěo!
Kaž we lěku ěorny tam młodžatko. —

Włóški jej cžekachmy,
Šchčesčžicžku runachmy.
Włóški te šłoczane, šładke a židžane
Do tróny na hłowje ěu jej wšch šplecžene.
Kať běla jej šapa a šchidłata
Tať šhroblemu wěšškej wobara!

Sserbška ty holicžka,
Pšychna a bantata!
Něžny twój ěměwš nam wšchěm wutrobny šajať je.
Parlicžki bčle, kať we smyje nowy ěněh
Čži t huby ěo Twojeje šybola.
Ty nihdy nam njebudžesč šabnta!

Budž pšchezo ponižna,
Bohu wšcha podana!
Sšlužiš-li hordosći, šwjeršchnoscž na šemi tu,
Wosmje Čži Bóh Knjes tu něžnosć a rjanoscž
wšchu. —

Njech, hdyž ěo tu w žiwjenju widžimoj,
Sso pšchezo we njewinje šetkamoj! —

L.

19. augusta!

Dyrbjat wopravdže mjes nami šhtó byč, kiž njeby wědžat, so ěebi tutón džet wot njeho něšhto wošebiteho žada, šhtož ěo po prawym šažo ěamo rosumi, mjenujy, so wón dženk a džo a ěwoje „haj“ praji wjednišej a kanzlerej Šitlerej? S tym dale wjedžemy a dale twarimy, šhtož štaj Hindenburg a Hitler hromadže šapocžaloj, šhtož ma nětko Hitler došonjecž.

Tuž měj kóždy na kědžbu cžak, kiž je poštajeny, a tež papjerku a měštno na njej, na kotrej ma šchizit ščžinicž! A šdobom wšimimy wjednika a wóžny kraj do ěwojeje modlitwy!

S dawnych cžakow.

W Romje pšchetwarjeja na Lateranje pšchi žyrkwot Ssmj. Jana. Pšchi tym namakachu štaru murju. Wamžowi štarožitnosćerjo mčnja, so ěu to powoštanke přenjeje šchěščžiankeje žyrkwje, kotruž ěu w Romje twarili. —

Pšchi Morwym morju kať dožyla w Palestininje ěu pšchezo šažo a šažo wurgwarjo pšchi džěle. Tať tež njedaloko Jordana t polnozy Morweho morja. S tutymi čžedža pšchede wšchěm šwěščžicž, kaťeje nabožiny a wěry ěu tam něhdy ěydlaze ludny měli. Čhassulšich jich mjenuja a Čhassul je, kať rěka, jene t tnych 5 měštow, wo kotrychž tež 1. knihi Mójšakowe rěčja; šhtyri t nich šnicži woheť. —

Tež po žylej Němškej a dale wokoło pntaja a šlědža, so bychu dalškeho a drobniškeho šwěščžili wo tym, šhtož a šhtó něhdy tu bě, a tež tu wošebje, kaťa jich wěra bě.

Sserbške studentstwo — naležnosć žykeho ěerbškeho luda.

Dženka šendu ěo ěerbšy studencža t hłownej šhadžowanzy w Šašlowje. Pšchi tutej škladnosći dowolam ěebi, ěerbškej šjawnosći ras něšhto wo naschich studentšich pomčrach našpomnicž a wulki wušnam tutnych praščenjow wušbčhnyčž.

Lud, kiž nima študowazy, to rěka, lud, kiž nima mšodšneho šđerłaneho dorosła, je t ěmjercži šažudženy. Pšchetož student ma byč pošdžišcho nošch našcheje kulturny, płodžet noweje kulturny, a student doštudowawšchi je powošłany, namrěwstwo naschich wóžow, žykeho naškeho luda, ěwěru hajicž, špěchowacž a dalšchim šplaham do wutrobow šašchčžepicž. — Mamy w Sserbach hšichče studentstwo, Bohudžat! — hacžrunjež dawno niz w došahazej ličžje —, a mjes studentami wjele dobrnych, ěwěrných, nadžije pošnych

pachotow. Naschi studencza wschaf nimaja, njedh je to ras-
sawnje wuprajene, w rańskich stronach nascheje Łužicy wul-
keje nahladnosće. Tam hmy w došč cžežkich narodnych po-
mērach wožebje husto dožiwili, tak ho horliwi studencza psche-
mjenja do liwskich Eserbow, haj hamo do renegatow a wotro-
dženžow. Na druhej stronje: nihto nima prawo kritirować,
kiz ham njeje pomhał tomu sadžewac. Wšchetož nasche stu-
dentstwo njeje nihdy jenož naležnosć jednotliwego nana,
maczerje, ani niz hwojby, ně, herbske studentstwo je nalež-
nosć zylcho herbskeho luda.

Nasche studentstwo je we wulkej nusy. Strach nam hrošy,
so po někotrych lětach njesmějemy dozpyta žaných studentow
wjazy. Komu je w nježmērnych hospodarskich bēdach hišče
mōžno, hwojeho hyna na šchulu dac a dołhe lēta hoberste pie-
njesy iwješč?

A na pobrachowaze herbske hwešdomje škoržimy, na hjes-
samolwitošč ho hōrjchimy! Wē tež kōždy i naž, šhto ma herbs-
ki student dženka wschitko wufnyc, hōže ma wschudžom hyc?
A šhto ma jemu herbske hwešdomjo šajchčepic, hōže je k tomu
škladowac, hōže? Njeje to našcha winowatošč, wožebje šažo
herbskeje inteligency?

Kajka je to hobersta šažlužba herbskeho nana, kajka cžešč,
hōž sa hwojeho hyna telko woprue — a ham i toho nicžo
nima. Wšchetož dobrý student šluži posdžichu žylemu ludej,
niz jenej hwojby. Njeje to wschitko k našchemu lēpschemu, a
nimamy my wschitzy hwojatu winowatošč, tež hwoj mały wo-
por škladowac a herbskim nanam wulke cžeže pomhac njesč?

Wufublanje k herbskošči njemōže kōždy wonka wufu-
njec, došel nima došč swistow se studentami. Njedh pak je
wschitkim, kotiz ho w tutym nastupanju boja, tole šarucžene:
Domowina ho tufhwilu se wschej mozu do tutoho nadawka
wali a jōn pschewjedže; to je našcha kruta wola. A šastupje-
rjo Domowiny pschindu w bližšim cžažu k Wam, tež k Tebi
a prošcha wo mały wopor sa našchich študowaznych. Njesacžicže
psched nimi durje, njesamkicže Wajche wutroby, ale dajče
jim, šhtož macže, njedh je mało, njedh je wjele, a pomhlcže
na to: Šhtož Wy wopruecže, žmēdža Wajche džeczi wuži-
wac, šhtož Wy dawacže, šluži žylemu ludej! Njedh ho nihto
njesapreje! Wšcho, šhtož dželamy, cžinimy sa našch herbski
pschichod. Tuž dopērdka!

Škrucžmy ho: Eserbštvo ma trac!

Pawol Nejd.

Zyrkej a štat.

Němšta Evangelšta Zyrkej je došla nowe šakladne ša-
tonje, kotrež šnutšowne a šwonšowne w njej rjaduja. Na-
tionalšynoda bē 9. augusta šhromadžena a je hromadže i du-
chowym ministerijom wobšamknyła wažne šaktonje, mjenuj-
zy: šakoń wo wjedništwe Němškeje Evangelškeje Zyrkwe a
krajnych zyrkwow; — šakoń, kotryž sa wobšacže reformir-
škeho wěrywusnacža rukuje; — šakoń wo pschikajny duchownych
a šastožnikow; — šakoń, kotryž wupraja, so ho šakońske a ša-
rjadniške pschiprawy po prawu; — šakoń, kiz šnowa rjaduje,
tak a kajke šhorhoje maja Bože domy a dozpyta zyrkwine do-
my pschi wožebitych škladowac. — W national-
šynodže mējesche prawišnik Němškeje Evangelškeje Zyrkwe dr.
Jäger, rēc, w kotrež wōn šakladne šakladny noweho džēla a
žiwjenja evangelškeje zyrkwe rosložil. Drobniškeho a wožeb-
biteho i toho wosjewimy pschi škladowac.

Žnjowny džakny hwojeden hwojčja lētko nětko wschē wo-
žadny se hwojim Božim domom přenju njedželu oktobra. Po
šarym waschnju by lētko tež we Łužicy mōžno bylo, žnjowny
džakny hwojeden hižo pošlednju njedželu julija hwojčic
tam, hōžež hacž hem hnydom po domšhowanju žnjow tuton
hwojeden hwojčachu. So hu hdy tak šahe žnjowny džakny hwoj-
eden hwojčili, drje lēdy šhto pomni.

Měšchane mandželstwa hu štajnje w Němškej pschibērale.
W lēče 1905 wucžinjachu wone 9,12 procentow, w lēče 1931
pak 16,11 procentow. Potajkim je kōžde 6. mandželstwo we
Němškej měšchane. Najwjazy měšchanych mandželstwow ma
Sornja Schleska; tam je se 100 mandželstwow 62 měšcha-
nych; mjes tutymi je šažo 61 evangelško-katolskich.

Wschelate i bliska a dalša.

Dwojzy! Dopomnicže ho toho, šhtož hmy tu pižali, so
tu na šemi podēndženje ženje šamolutke njeje, ale so je tu
pschezo dwōjzy. Powšchitkownje na to njekedžbujemy, ale hōž
powēščje pschindu wo štruchlych podawkach a wo šnjesbože-
njach, ho tola naštrōžimy. A šhto cžitajche pōndželu 13. au-
gusta w nowinach? S Němškeje a Franzowskeje dwē powēščji
wo wulkim šnjesboženju na želešnicy; to jene kaž to druhe
ho šta njedželu 12. augusta rano. W mēščje Halle bē jich 160
šranjnych, mjes tutymi 17 cžežto a dwaj morjenaj. Pola mē-
šta Wignon w Franzowskej bē jich 55 šranjnych, mjes tu-
tymi 30 cžežto, a 8 morjnych. — To wscho je naštrōžaze došč;
šdobom wabi pak to tež, ho podnuricž do myšlenja a niz
i lohka nimo hicz. — Dozpyta pak bēchu pōndželške nowiny
tež hewak pošne powēščow wo šnjesboženjach, wožebje tajkich
se žeslešnizu a autom. S nich wucžitamy šebi pak wschitzy tež
tu pschikšchownosć, so mamy na želešnicy, so mamy hōžežtuli
a kažtuli hmy duzy po puczu, kēdžbowacž hami na ho a na
druhich, pschede wschēm na džeczi, so bychmy ho šchodny
šmingli.

Wobndlerštvo Němškeje. W lēče 1925 bydlešche w Něm-
škej — se Šaarskej krajiny — 63 179 099 wobndlerjow. Po
pošlednim ludlicženju bydli tu nětko 66 048 461. To je jich
2 869 362 wjazy. Mužskich je wjazy 1 516 989; to je 5 prozen-
tow; žōnškich je 4,1 procent wjazy. Mjes tutymi 66 048 461
wobndlerjemi je 32 101 312 mužskich.

Na puc.

Moja dušcha je cžicha k Bohu, kotryž mi pomha. —
Ps. 62, 2. — Tuto šlowo Biblije lubowasche pschede wschēm
němški prezident i Hindenburg.

Wištowanje. Ša 13. po Tr.: I. w B. — Ša 15. po Tr.
B. w B. — Ša 15. po Tr. Š. w B.

Šamolwity redaktor šaraš Wyracž w Šobacžizach (Šostiz b. Weissenberg).
Šaklad Eserbska šlowna předaška šonferenza w Budyščinje. — Cžišč
„Eserbske Nowiny“ w Budyščinje. — Wufhadža kōždu šobotu a šaczi
šchtwōrcšlētne 108 pjenještow.

Serbske spěwaške

su na předań w Serbskej kniharni w Budyšinje